

Forskrift om bekjempelse av dyresjukdommer

Dato	FOR-2002-06-27-732
Departement	Landbruks- og matdepartementet
Publisert	I 2002 hefte 8
Ikrafttredelse	01.08.2002
Sist endret	FOR-2012-07-23-761
Endrer	FOR-1994-06-29-702 , FOR-1994-06-30-667 , FOR-1994-06-30-703 , FOR-1994-06-30-704 , FOR-1994-06-30-705 , FOR-1994-06-30-706 , FOR-1995-03-06-237
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2003-12-19-124-§19 , LOV-2003-12-19-124-§33 , LOV-2003-12-19-124-§36 , FOR-2003-12-19-1790
Kunngjort	12.07.2002
Rettet	
Korttittel	Forskrift om bekjempelse av dyresjukdommer

Kapitteloversikt:

- [Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner \(§§ 1 - 2\)](#)
- [Kapittel II. Generelle forebyggende tiltak \(§§ 3 - 7\)](#)
- [Kapittel III. Forebyggende tiltak mot visse sjukdommer \(§§ 8 - 11\)](#)
- [Kapittel IV. Forebyggende tiltak mot sjukdommer hos småfe \(§§ 12 - 16\)](#)
- [Kapittel V. Generelle tiltak mot A-, B-, C- og D-sjukdommer \(§§ 17 - 20\)](#)
- [Kapittel VI. Spesielle tiltak mot visse A- og B-sjukdommer \(§§ 21 - 25\)](#)
- [Kapittel VII. Tiltak i soner som er opprettet for å bekjempe visse A-sjukdommer \(§§ 26 - 27\)](#)
- [Kapittel VIII. Avsluttende bestemmelser \(§§ 28 - 31\)](#)

Hjemmel: Fastsatt av Landbruksdepartementet (nå Landbruks- og matdepartementet) 27. juni 2002 med hjemmel i lov av 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 19, § 33 første ledd, jf. § 36 andre ledd, jf. delegeringsvedtak av 19. desember 2003 nr. 1790.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I (direktiv 80/217/EØF, direktiv 85/511/EØF, direktiv 92/35/EØF, direktiv 92/40/EØF, direktiv 92/66/EØF, direktiv 92/119/EØF, vedtak 94/381/EF (endret ved vedtak 95/60/EF og vedtak 1999/129/EF), vedtak 98/272/EF (endret ved vedtak 2000/374/EF), vedtak 2000/764/EF og forordning (EF) nr. 999/2001 med senere endringer).

Endringer: Endret ved forskrifter 26 mars 2003 nr. 416, 17 juli 2003 nr. 964, 9 jan 2004 nr. 114, 24 mars 2004 nr. 593, 8 mars 2005 nr. 223, 6 juni 2006 nr. 635, 17 nov 2006 nr. 1288, 29 mars 2007 nr. 511, 16 juli 2010 nr. 1127, 23 juli 2012 nr. 761.

Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1. Formål og virkeområde

Formålet med denne forskriften er å forebygge, begrense og utrydde sjukdommer hos dyr og smittestoffer som kan overføres fra dyr til mennesker.

§ 2. Definisjoner

Dyrehold: Enhver driftsenhet, samlingssted, bedrift, lokale, husholdning mv. hvor dyr holdes eller oppdrettes, midlertidig eller permanent. Et dyrehold kan omfatte flere besetninger/flokker.

Dyreholder: Eier av dyrehold eller person som med eller uten vederlag, av eier er overlatt ansvaret for dyreholdet.

Dyreansamling: Enhver organisert samling av dyr fra forskjellige besetninger, herunder utstillinger, stevner, markeder, konkurranser, totalisatorløp for hest, handelsfjøs, auksjoner og fellesbeiter. Unntatt er sirkus og dyreparker.

Besetning: Alle dyr innenfor et dyrehold, der kontakten mellom dyrene er av en slik art at smitte kan overføres (smittemessig kontakt).

Flokk: Alt fjørfe med samme smittestatus som holdes i samme rom eller samme innhegning og utgjør en zooteknisk enhet. For oppstallet fjørfe: alt fjørfe som deler samme luftrom.

Avlsgruppe: En gruppe dyreholdere som driver avlssamarbeid der småfe føres mellom besetninger i avlsøyemed (værring, værholdslag, bukkering mv.).

Storfe: Dyr som tilhører storfeslekten (*Bos spp.*), vannbøffel (*Bubalus bubalus*) og bison (*Bison bison*).

Småfe: Sau (*Ovis aries*) og geit (*Capra hircus*).

Lamadyr: Dyr av artene lama (*Lama glama*), guanako (*Lama guanaco*), vikunja (*Vicugna vicugna*) og alpakka (*Vicugna pacos*), samt krysninger av disse.

Hjort: Dyr av arten hjort (*Cervus elaphus*).

Svin: Dyr som tilhører svinefamilien (*Suidae*).

Fjørfe: Høns, kalkuner, gjess, ender, raphøns, vaktler, fasaner, perlehøns, duer og strutsefugler som oppdrettes eller holdes i fangenskap med henblikk på avl, produksjon av kjøtt eller konsumegg eller levering av vilt til utsetting.

A-, B-, C- og D-sjukdommer: Inndeling av sjukdommer i henhold til forskrift av 19. mars 1965 nr. 9941 om fortegnelse over sjukdommer som omfattes av matloven.

Restriksjon: Tiltak fra offentlig myndighet som innebærer innskrenking av råderetten over dyr og/eller annen eiendom, for å hindre spredning av sjukdom.

Sone: Avgrenset geografisk område hvor det gjelder spesielle restriksjoner og spesiell beredskap.

Kapittel II. Generelle forebyggende tiltak

§ 3. Hygienebestemmelser

Ved utgang fra husdyrrom skal det være muligheter, inkludert tilgang på varmt vann, til å foreta håndvask og rengjøring av støvler, overtrekkstøy og utstyr.

§ 4. Sjuke dyr

Alle sjuke dyr skal behandles slik at en så langt som mulig hindrer spredning av eventuell smitte innen besetningen og til andre dyr.

§ 5. Inspeksjon og prøvetaking

Person på oppdrag for Mattilsynet har adgang til sted hvor det er grunn til å tro at det forekommer A-, B-, C- eller D-sjukdom og til å foreta nødvendige undersøkelser, herunder å ta prøver av dyr, fôr, gjødsel eller annet. Det samme gjelder selv om det ikke er grunn til å tro at det forekommer slik sjukdom når det er nødvendig for å oppfylle Norges internasjonale forpliktelser eller som et ledd i overvåking av helsetilstanden eller forebyggende helsearbeid.

Dyreholder skal legge forholdene til rette for prøvetaking, herunder sørge for at nødvendig utstyr for innfangning og fiksering av dyrene er tilgjengelig, og for øvrig yte nødvendig bistand ved undersøkelser.

Mattilsynet kan gi pålegg om avlivning av dyr for innsending til laboratorieundersøkelse.

§ 6. Dyreansamling

Arrangør eller andre som er ansvarlig i forbindelse med dyreansamling, skal melde fra om dette til Mattilsynet der arrangementet skal finne sted senest 7 dager i forveien.

Dyr som skal føres til dyreansamling og som kommer fra andre distrikter, skal ha helseattest utstedt av veterinær som godtgjør at dyrene ikke viser tegn på smittsom sjukdom. Attesten, som skal være datert, er gyldig i 7 dager fra utstedelse. Mattilsynet i det distrikt der dyreansamlingen skal finne sted kan dispensere fra kravet om at attesten ikke må være eldre enn 7 dager.

Småfe som sendes på felles utmarksbeite, hest, hund, katt og mindre kjæledyr er unntatt fra attestkravet.

Mattilsynet kan fastsette nærmere vilkår for dyreansamling.

§ 7. Slaktedyr

Det er forbudt å føre dyr som er lastet på slaktedyrtransport eller tatt inn på slaktefjøs tilbake til det dyreholdet de kommer fra eller til annet dyrehold. Mattilsynet i mottakerdistriktet kan dispensere fra forbudet og sette vilkår for dispensasjonen.

Kapittel III. Forebyggende tiltak mot visse sjukdommer

§ 8. Overvåkning, isolasjon og undersøkelse

Mattilsynet utarbeider og gjennomfører programmer for overvåkning av:

- 1) paratuberkulose og bovin virusdiare (BVD) hos storfe
- 2) skrapesjuka hos sau og geit
- 3) mædi hos sau
- 4) porcine respiratory and reproductive syndrome (PRRS), svineinfluensa og smittsom gastroenteritt/transmissible gastroenteritis (TGE) hos svin
- 5) paratuberkulose hos lamadyr
- 6) tuberkulose hos hjort
- 7) infeksjøs laryngotrakeitt (ILT) hos høns, kalkuner, rapphøns, fasaner, vaktler og perlehøns
- 8) aviær rhinotrakeitt (ART) hos kalkuner, perlehøns, fasaner og strutsefugler.

Dyr som ikke kommer fra besetning eller flokk som er overvåket i henhold til programmene i første ledd, skal ikke overføres til overvåket besetning eller flokk før dyrenes smittestatus er undersøkt og funnet tilfredsstillende.

Dyr som ikke kommer fra overvåket besetning eller flokk, skal mens smittestatus undersøkes isoleres på et sted som:

- 1) ligger i betryggende smittemessig avstand fra annen besetning eller flokk med dyr som er mottakelige for eventuell smitte,
- 2) er utformet slik at eventuell smitte ikke kan spres via dyr, personer eller på annen måte, og
- 3) er godkjent på forhånd av Mattilsynet.

Mattilsynet kan i spesielle tilfeller og når vilkårene i tredje ledd er oppfylt, tillate at dyr som ikke kommer fra overvåket besetning eller flokk isoleres sammen med besetning eller flokk som er overvåket.

Isolasjonsperioden skal vare inntil dyrenes smittestatus er undersøkt og funnet tilfredsstillende, men likevel ikke lenger enn 6 måneder for storfe og lamadyr, 2 år for sau og geit, 2 måneder for svin og hjort, og 14 uker for høns, kalkuner, rapphøns, vaktler, fasaner, perlehøns og strutsefugler. Isolasjonsperioden for storfe og lamadyr skal likevel vare til dyrene er minst 2 1/2 år gamle.

§ 9.(Opphevet fra 1 aug 2003, jf. forskrift 17 juli 2003 nr. 964.)

§ 10.(Opphevet ved forskrift 29 mars 2007 nr. 511.)

§ 11. Varslingsplikt som ledd i overvåkning

Som ledd i overvåkingen av TSE hos storfe, hjort og småfe skal:

- 1) dyreholder, praktiserende veterinær, dyretransportør eller annen som har ansvar for dyrene snarest varsle det lokale Mattilsynet eller når det gjelder punkt b; den det lokale

Mattilsynet har inngått avtale om prøvetaking med, om:

- a. levende, avlivede eller døde storfe, hjort eller småfe som viser eller har vist nevrologiske eller atferdsmessige forstyrrelser eller en gradvis forringelse av den generelle helsetilstanden som følge av forstyrrelser i sentralnervesystemet. Varslingsplikten gjelder ikke når kliniske undersøkelser, reaksjon på behandling, undersøkelser etter slakting eller laboratorieanalyser før eller etter slakting tilsier at TSE kan utelukkes som årsak
 - b. storfe eldre enn 24 måneder, hjort eldre enn 12 måneder og småfe eldre enn 18 måneder eller som har mer enn to frembrutte permanente fortenner, som har dødd eller blitt avlivet. Varslingsplikten gjelder ikke dyr som har blitt avlivet i forbindelse med en epidemi, for eksempel munn- og klauvsjuka, eller blitt slaktet for humant konsum.
- 2) dyreholder varsle slakteriet senest tre arbeidsdager før storfe, hjort og småfe som er innført fra utlandet, sendes til slakteri. Det skal opplyses om hvilket land dyrene er innført fra og hvordan dyrene er merket.
- 3) slakteriet på forhånd ha underrettet tilsynsveterinæren om slakting av dyr nevnt i nr. 2.

Som ledd i overvåkingen av brucellose hos storfe skal dyreholder eller praktiserende veterinær i besetningen varsle det lokale Mattilsynet hvis det innenfor en 12 måneders periode er mer enn to dyr som aborterer fra og med femte dregtighetsmåned og fram til 14 dager før forventet kalving. Varslingsplikten gjelder ikke hvis det foreligger diagnose som tilsier at brucellose kan utelukkes som årsak.

Som ledd i overvåkingen av paratuberkulose hos storfe skal dyreholder eller praktiserende veterinær i besetningen varsle det lokale Mattilsynet hvis storfe eldre enn 3 år magrer av og får langvarig eller gjentatt diaré, enten som eneste kliniske tegn eller i kombinasjon med nedsatt melkeproduksjon. Som ledd i overvåkingen av paratuberkulose hos småfe skal dyreholder eller praktiserende veterinær i besetningen varsle det lokale Mattilsynet hvis småfe eldre enn 2 år gradvis magrer av, enten som eneste kliniske tegn eller i kombinasjon med økt ullavfall og pastøs avføring. Varslingsplikten gjelder ikke hvis det foreligger diagnose som tilsier at paratuberkulose med rimelig sannsynlighet kan utelukkes som årsak.

0 Endret ved forskrifter 26 mars 2003 nr. 416, 9 jan 2004 nr. 114, 24 mars 2004 nr. 593 (kraft 1 april 2004), 6 juni 2006 nr. 635.

Kapittel IV. Forebyggende tiltak mot sykdommer hos småfe

§ 12. *Klassifisering av besetninger ved overvåking av overførbare spongiforme encefalopatii hos småfe*

Avhengig av hvor lenge besetningen har vært omfattet av overvåkningsprogrammet for skrapesjuka nevnt i § 8 uten at overførbare spongiforme encefalopatii, med unntak av skrapesjuka Nor98, er påvist, tilhører besetninger med småfe en av følgende klasser:

- 1) Klasse 1: Besetningen har ikke vært overvåket for overførbare spongiforme encefalopatii eller har bare vært overvåket i en kortere periode enn 2 år uten at overførbare spongiforme encefalopatii, med unntak av skrapesjuka Nor98, er påvist.
- 2) Klasse 2: Besetningen har vært overvåket for overførbare spongiforme encefalopatii i 2

år uten at overførbare spongiforme encefalopatier, med unntak av skrapesjuka Nor98, er påvist.

- 3) Klasse 3: Besetningen har vært overvåket for overførbare spongiforme encefalopatier i 4 år uten at overførbare spongiforme encefalopatier, med unntak av skrapesjuka Nor98, er påvist.
- 4) Klasse 4: Besetningen har vært overvåket for overførbare spongiforme encefalopatier i 6 år uten at overførbare spongiforme encefalopatier, med unntak av skrapesjuka Nor98, er påvist.
- 5) Klasse 5: Besetningen har vært overvåket for overførbare spongiforme encefalopatier i 8,5 år eller mer uten at overførbare spongiforme encefalopatier, med unntak av skrapesjuka Nor98, er påvist. I tillegg må det dokumenteres at varslingsplikten i henhold til § 11 første ledd punkt b, er oppfylt.

Nyetablerte besetninger tilhører samme klasse som opprinnelsesbesetningen. Ved rekruttering av dyr fra flere opprinnelsesbesetninger tilhører den nyetablerte besetningen samme klasse som den lavest klassifiserte opprinnelsesbesetningen.

0 Endret ved forskrift 6 juni 2006 nr. 635.

§ 13. Forbud mot flytting av småfe

Det er forbudt å føre småfe fra et fylke til et annet unntatt når dyra føres direkte til slakteri.

Mattilsynet kan gi forskrift om forbud mot å føre småfe mellom nærmere definerte soner.

Det er forbudt å selge, kjøpe eller på annen måte flytte hunddyr av sau fra en besetning til en annen. Mattilsynet i mottakerdistriktet kan dispensere fra forbudet og sette vilkår for dispensasjonen.

Det er forbudt å flytte småfe til besetning som etter § 12 tilhører en høyere klasse enn den besetningen dyrene kommer fra. Forbudet gjelder ikke dersom det i medhold av § 8 er gitt tillatelse til å isolere småfe sammen med overvåket besetning. I slike tilfeller tilhører hele besetningen den laveste klassen.

Er det grunn til å tro at småfe er flyttet i strid med første, annet, tredje eller fjerde ledd kan Mattilsynet plassere mottakerbesetningen og eventuelle andre besetninger dyrene har vært stallet opp i etter flyttingen i en lavere klasse. Mattilsynet kan gi pålegg om at dyrene skal flyttes tilbake til fylket, sonen eller besetningen de kom fra.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 114.

§ 14. Forbud mot å arrangere utstillinger

Det er forbudt å arrangere utstillinger for småfe. Mattilsynet kan dispensere fra forbudet og sette vilkår for dispensasjonen.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 114.

§ 15. Avlsgrupper og avlsværer

Det er forbudt å etablere nye eller utvide eksisterende avlsgrupper.

Ingen besetning kan delta i mer enn én avlsgruppe for den aktuelle dyrearten.

Besetning som deltar i avlsgruppe kan bare rekruttere hanndyr som er født i og siden fødselen bare har vært stallet opp i besetning som deltar i avlsgruppen.

Avlsvær som ikke er født i besetning innenfor avlsgruppen eller som har vært stallet opp i besetning utenfor avlsgruppen, skal stalles opp atskilt fra resten av besetningen i egen bing med tette delevegger og egen fôr- og drikkeplass.

Avlsvær fra en avlsgruppe skal ikke ha beitekontakt med hanndyr utenom avlsgruppen.

§ 16. Transport

Samtransport av småfe fra besetninger i flere fylker og/eller forskjellige soner fastsatt etter § 13 og/eller som i henhold til § 12 tilhører forskjellige klasser er kun tillatt:

- 1) ved transport til slakteri
- 2) dersom transportmiddelet har skillevegg som hindrer fysisk kontakt mellom dyr fra de ulike besetningene.

Transportmiddel, transportrom, kasse, bur, container og løse gjenstander som nyttes ved transport av småfe, skal være lette å rengjøre. Transportmidlet skal være grundig rengjort og om nødvendig vasket og desinfisert før dyr lastes inn.

0 Endret ved forskrift 26 mars 2003 nr. 416.

Kapittel V. Generelle tiltak mot A-, B-, C- og D-sjukdommer

§ 17. A-sjukdom

Ved mistanke om eller tilfelle av A-sjukdom, gjelder følgende inntil annet er bestemt:

- 1) Alle dyr i dyreholdet skal holdes isolert i sine respektive dyrerom eller på annet sted. Dyr skal verken føres til eller fra dyreholdet.
- 2) Kjøtt, egg, melk og andre animalske produkter, kadaver, fôr, materiell, avfall, gjødsel, brukt strø og alt annet som kan tenkes å overføre sjukdommen skal ikke føres bort fra dyreholdet.
- 3) Personer og kjøretøyer, unntatt personer og kjøretøyer i Mattilsynet sin tjeneste, skal ikke gis adgang til eller forlate dyreholdet. Inngang til bygninger, adkomstveier og eiendomsgrenser skal merkes med varselskilt etter anvisning fra Mattilsynet.
- 4) Det skal brukes egnede desinfeksjonsmidler ved inngang til og utgang fra lokaler hvor dyr av arter som er mottakelige for sjukdommen oppholder seg, samt ved dyreholdets inn- og utganger.

Mattilsynet kan treffe de tiltak og gi de påbud det finner nødvendig for å forebygge, begrense eller utrydde A-sjukdom, blant annet gi påbud om at:

- 1) tiltak nevnt i første ledd skal gjennomføres i andre dyrehold dersom det er grunn til å tro at disse har hatt kontakt med besetning hvor det er mistanke om eller påvist A-sjukdom
- 2) besetning hvor A-sjukdom er påvist skal avlives og tilintetgjøres, animalske produkter fra besetningen skal oppspores og tilintetgjøres, og miljø og personer skal reingjøres og desinfiseres
- 3) mistenkt tilfelle skal bekjempes som om sjukdommen var påvist, og at bekjempelsestiltak skal iverksettes i dyrehold som har hatt direkte eller indirekte kontakt med besetning hvor A-sjukdom er påvist

- 4) meieri, slakteri, seminvirksomhet, dyretransport, livdyromsetning, fôr- og utstyrslevering, rådgivningsvirksomhet, servicevirksomhet og annen virksomhet med tilknytning til dyrehold skal gjennomføre tiltak, herunder utarbeide beredskapsplaner, mot A-sjukdom.

Mattilsynet kan pålegge enhver veterinær i embetsområdet å gjennomføre de tiltak og utføre de oppgaver det finner nødvendig for å bekjempe A-sjukdom.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 114.

§ 18. B-sjukdom

Ved mistanke om eller tilfelle av B-sjukdom, gjelder følgende inntil annet er bestemt:

- 1) Dyr av arter som er mottakelige for sjukdommen skal ikke føres ut av dyreholdet.
- 2) Dyreholder skal, så langt råd er, iverksette tiltak for å hindre smittespredning og bekjempe sjukdommen.
- 3) Uvedkommende personer skal ikke gis adgang til dyrerom hvor dyr av arter som er mottakelige for sjukdommen oppholder seg. Inngang til driftsbygninger skal være merket med Mattilsynets varselstilt.

Mattilsynet kan:

- 1) gi tillatelse til å føre dyr fra dyrehold hvor det er mistanke om eller påvist B-sjukdom til slakteri. Transportmidlet og eventuelle oppholdsrom på slakteriet skal i så fall reingjøres og desinfiseres snarest mulig etter bruk
- 2) fastsette forbud mot å føre dyr til eller fra dyrehold hvor det er mistanke om eller påvist B-sjukdom
- 3) fastsette forbud mot å føre kjøtt, melk, egg eller andre animalske produkter, kadaver, fôr, materiell, avfall, gjødsel, brukt strø og annet som kan tenkes å overføre sjukdommen fra dyrehold hvor det er mistanke om eller påvist B-sjukdom
- 4) legge restriksjoner som nevnt i nr. 2 og 3 på dyrehold som det er grunn til å tro har hatt smittemessig kontakt med dyrehold hvor det er mistanke om eller påvist B-sjukdom, eller som på annen måte kan ha blitt utsatt for smitte.

Mattilsynet kan treffe de tiltak og gi de påbud det finner nødvendig for å forebygge, begrense eller utrydde B-sjukdom, blant annet gi påbud om at:

- 1) besetning hvor B-sjukdom er påvist skal avlives og tilintetgjøres, animalske produkter fra besetningen skal oppspores og tilintetgjøres, og at miljø og personer skal reingjøres og desinfiseres
- 2) mistenkt tilfelle skal bekjempes som om sjukdommen var påvist, og at bekjempelsestiltak skal iverksettes i dyrehold som har hatt direkte eller indirekte kontakt med besetning hvor B-sjukdom er påvist
- 3) meieri, slakteri, seminvirksomhet, dyretransport, livdyromsetning, fôr- og utstyrslevering, rådgivningsvirksomhet, servicevirksomhet og annen virksomhet med tilknytning til dyrehold skal gjennomføre tiltak mot B-sjukdom.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 114.

§ 19. C-sjukdom

Dyr med kliniske tegn på C-sjukdom skal ikke bringes i kontakt med dyr fra andre besetninger.

Mattilsynet kan:

- 1) dispensere fra forbudet i første ledd og sette vilkår for dispensasjonen
- 2) legge ytterligere restriksjoner på dyrehold hvor det er mistanke om eller tilfelle av C-sjukdom.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 114.

§ 20. Opprettelse av soner

Som ledd i bekjempelse av A-, B-, C- og D-sjukdom kan Mattilsynet gi forskrift om opprettelse av soner.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 114.

Kapittel VI. Spesielle tiltak mot visse A- og B-sjukdommer

§ 21. Miltbrann

Ved mistanke om eller tilfelle av miltbrann, gjelder bestemmelsene i § 17. Videre skal person som har vært i nærheten av sjuke eller døde dyr så vidt mulig holde seg borte fra andre dyr. Dyreholder skal sørge for at:

- 1) sjuke og døde dyr straks isoleres fra andre dyr. Der dyr er oppstallet på bås, skal nabodyrene flyttes og isoleres. Dyr som er funnet sjukt på beite skal bare bringes i hus dersom Mattilsynet finner dette tilrådelig ut fra en smittemessig vurdering
- 2) det iverksettes tiltak for å hindre at åtseldyr og insekter kommer i kontakt med sjuke og døde dyr
- 3) uvedkommende personer holdes borte fra dyret/kadaveret
- 4) melkeleveranse fra besetningen til meieri stoppes
- 5) dyr ikke føres bort fra eller inn i besetningen
- 6) husdyrrom, utstyr og redskap rengjøres og desinfiseres umiddelbart etter at dyret/kadaveret er fjernet.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 114.

§ 22. Afrikansk hestepest

Ved mistanke om eller tilfelle av afrikansk hestepest, gjelder bestemmelsene i § 17. Videre skal dyreholder se til at alle dyr av hestefamilien blir holdt i sine respektive staller eller andre lokaler hvor de er beskyttet mot insekter som kan overføre sjukdommen, og at det i og omkring lokalene blir foretatt bekjempelse av blodsugende insekter med et egnet bekjempelsesmiddel.

§ 23. Skrapesjuka hos småfe

Ved mistanke om eller tilfelle av skrapesjuka, gjelder bestemmelsene i § 18. Videre er det forbudt å føre småfe inn i dyreholdet.

0 Endret ved forskrifter 9 jan 2004 nr. 114, 8 mars 2005 nr. 223, 16 juli 2010 nr. 1127.

§ 24. Mædi/visna hos sau

Ved mistanke om eller tilfelle av mædi/visna hos sau, gjelder bestemmelsene i § 18. Videre er det forbudt å føre sau inn i dyreholdet. Mattilsynet kan dispensere fra forbudet og sette vilkår for dispensasjonen.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 114.

§ 25. Paratuberkulose hos geit

Ved mistanke om eller tilfelle av paratuberkulose hos geit, gjelder bestemmelsene i § 18. Videre er det forbudt å føre dyr av arter som er mottakelige for sjukdommen inn i dyreholdet. Mattilsynet kan dispensere fra forbudet og sette vilkår for dispensasjonen.

I dyrehold hvor paratuberkulose er påvist, skal alle kje som settes på til livdyr vaksineres mot paratuberkulose i løpet av de fire første leveukene. Kje som i løpet av de fire første leveukene ikke er blitt vaksinert, skal holdes isolert fra andre besetninger og slaktes eller avlives før de har blitt 6 måneder gamle.

Mattilsynet kan ved enkeltvedtak eller forskrift påby at tiltakene i annet ledd også skal gjennomføres i geitehold hvor paratuberkulose ikke er påvist.

Det er forbudt å føre uvaksinerte geiter inn i besetningen så lenge besetningen er underlagt påbud om vaksinasjon.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 114.

Kapittel VII. Tiltak i soner som er opprettet for å bekjempe visse A-sjukdommer

§ 26. Tiltak i risikosone

Når det etter § 20 er opprettet risikosone som ledd i bekjempelse av munn- og klauvsjuke, klassisk svinepest, bluetongue, epizootic hemorrhagic disease of deer, kvegpest, lumpy skin disease, ondartet smittsom griselammelse, peste des petits ruminants, Rift Valley Fever, sauekopper, geitekopper, smittsomt blæreutslett hos gris eller vesikulær stomatitt, gjelder følgende:

- 1) Levende eller døde dyr, animalske produkter eller avfall fra levende eller døde dyr, kjøretøy, redskaper eller annet materiale fra husdyrmiljø skal ikke føres ut av eller inn i sonen eller ut av eller inn i dyrehold innenfor sonen.
- 2) Innenfor sonen er det forbudt å:
 - a) avholde markeder, dyreskuer, sirkus, utstillinger eller andre samlinger av dyr av noe slag
 - b) la husdyr gå på beite
 - c) la hunder og katter gå løse utendørs, og
 - d) la personer med tilknytning til husdyrmiljø besøke dyrehold hvor det er dyr av arter som er mottakelige for sjukdommen.

Innenfor risikosone opprettet etter § 20 som ledd i bekjempelse av afrikansk hestepest, skal dyr av hestefamilien ikke føres bort fra det dyreholdet de befinner seg på.

Innenfor risikosone opprettet etter § 20 som ledd i bekjempelse av Newcastle disease eller høypatogen aviær influensa (hønsepest), er det forbudt å:

- 1) transportere fjørfe
- 2) flytte fjørfe og rugeegg fra det dyreholdet det/de befinner seg på
- 3) fjerne eller spre brukt strø eller fjørfegjødsel
- 4) avholde markeder, dyreskuer, utstillinger eller annen samling av fjørfe eller andre fugler.

Når det etter § 20 er opprettet risikosone som ledd i bekjempelse av sjukdom nevnt i første, annet eller tredje ledd, skal alle dyrehold innenfor sonen hvor det holdes dyr av arter som er mottakelige for sjukdommen, snarest rapporteres til Mattilsynet. Dyreholder er ansvarlig for rapporteringen.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 114.

§ 27. Tiltak i observasjonssone

Når det etter § 20 er opprettet observasjonssone som ledd i bekjempelse av munn- og klauvsjuka, klassisk svinepest, bluetongue, epizootic hemorrhagic disease of deer, kvegpest, lumpy skin disease, ondartet smittsom griselammelse, peste des petits ruminants, Rift Valley Fever, sauekopper, geitekopper, smittomt blæreutslett hos gris eller vesikulær stomatitt, gjelder følgende:

- 1) Transportmidler som har vært brukt til å transportere husdyr eller mulig smittefarlig materiale (gjødsel, fôr m.m.), skal ikke føres ut av sonen.
- 2) Innenfor sonen er det forbudt å:
 - a) transportere dyr av arter som er mottakelige for sjukdommen
 - b) føre dyr av arter som er mottakelige for sjukdommen ut av eller inn i dyrehold i sonen. Er sonen opprettet som ledd i bekjempelse av klassisk svinepest, er det også forbudt å føre andre dyr enn svin ut av eller inn i dyrehold i sonen de første 7 dagene etter at sonen ble etablert
 - c) avholde markeder, dyreskuer, sirkus, utstillinger eller andre samlinger av dyr som er mottakelige for sjukdommen
 - d) la personer med tilknytning til husdyrmiljø besøke dyrehold hvor det er dyr av arter som er mottakelig for sjukdommen.

Innenfor observasjonssone opprettet etter § 20 som ledd i bekjempelse av afrikansk hestepest, skal dyr av hestefamilien ikke føres bort fra det dyreholdet de befinner seg på.

Når det etter § 20 er opprettet observasjonssone som ledd i bekjempelse av Newcastle disease eller høypatogen aviær influensa (hønsepest), gjelder følgende:

- 1) Fjørfe, rugeegg, brukt strø og gjødsel skal ikke føres ut av sonen.
- 2) Innenfor sonen er det forbudt å transportere fjørfe og å avholde markeder, dyreskuer, utstillinger eller annen samling av fjørfe eller andre fugler.

Når det etter § 20 er opprettet observasjonssone som ledd i bekjempelse av sjukdom nevnt i første, annet eller tredje ledd, skal alle dyrehold innenfor sonen hvor det holdes dyr som er mottakelige for sjukdommen snarest rapporteres til Mattilsynet. Dyreholder er ansvarlig for rapporteringen.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 114.

Kapittel VIII. Avsluttende bestemmelser

§ 28. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 114.

§ 29. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 114.

§ 30. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak truffet i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 114.

[link](#)

§ 31. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. august 2002. Samtidig oppheves:

1. forskrift av 29. juni 1994 nr. 702 om bekjempelse av afrikansk hestepest
2. forskrift av 30. juni 1994 nr. 667 om forbud mot bruk av råvarer fra drøvtyggere i fôrvarer til drøvtyggere
3. forskrift av 30. juni 1994 nr. 703 om bekjempelse av klassisk svinepest
4. forskrift av 30. juni 1994 nr. 704 om bekjempelse av munn- og klauvsjuka
5. forskrift av 30. juni 1994 nr. 705 om bekjempelse av Newcastle disease og hønsepest
6. forskrift av 30. juni 1994 nr. 706 om bekjempelse av en del eksotiske smittsomme dyresjukdommer
7. forskrift av 6. mars 1995 nr. 237 om bekjempelse av dyresjukdommer.